



WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH

ul. Wita Stwosza 31
40-042 Katowice .

tel.(0-32) 251-80-40, tel./fax 251-55-54
e-mail: sekretariat@katowice.pios.gov.pl
http://www.katowice.pios.gov.pl

In.III-765/465/2006/bch

Katowice, 15.03.2006r.

**Związek Stowarzyszeń
Zielony Ring Przemysłowy
41-260 Sławków
ul. Rynek 10**

W odpowiedzi na pismo znak 2/06/229916 z dnia 10.02.2006r. dotyczące rekultywacji wyrobisk piaskowych „Bór Zachód” i „Bór Wschód” prowadzonej przez CTL „Maczki Bór” Sp. z o.o. w Sosnowcu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach ponownie informuje, że działalność prowadzona przez przedmiotową Spółkę jest pod kontrolą tutejszego Inspektoratu.

Ostatnia kontrola przeprowadzona w kwietniu 2005r. wykazała, że aktualnie Zakład prowadzi działalność polegającą na:

- wydobyciu piasku na potrzeby górnictwa i budownictwa z pola Bór – Wschód i w nieznacznym stopniu z pola Bór – Zachód
- rekultywacji terenu wyrobiska po eksploatacji piasku Bór – Zachód,
- rekultywacji środkowej części terenu wyrobiska po eksploatacji piasku Bór- Wschód.

Do rekultywacji wyrobisk piaskowych zobowiązują zakład przepisy ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Obecne prace związane z wypełnianiem wyrobiska po eksploatacji piasku Bór - Zachód prowadzone są na podstawie Planu ruchu likwidacji części zakładu górniczego „Maczki-Bór” na lata 2004-2006 zatwierdzonego decyzją Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach. Decyzją Wojewody Śląskiego znak ŚR-II-6622/67/cz/6/04 z 23.06.2004r. udzielono zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów na terenie Bór Zachód.

Prowadzona od grudnia 2004r. rekultywacja pola Bór Wschód z wykorzystaniem odpadów, została poprzedzona niezbędnymi uzgodnieniami. Zakład posiada opracowany we wrześniu 2004r. „Projekt rekultywacji pola Bór Wschód Kopalni Piasku CTL Maczki Bór” oraz „Raport oddziaływania na środowisko dla rozwiązań projektowych rekultywacji terenu pola Bór Wschód”. Decyzją Prez. M. Sosnowca z dnia 07.01.2004r. znak WŚR.TP.7653-13/03 uzgodniono warunki rekultywacji przedmiotowego terenu, a decyzją Wojewody Śląskiego znak ŚR-II-6620-22/67/02/8/D/04 z 03.12.2004r. udzielono zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów na terenie odkrywki Bór Wschód. Kontrola tutejszego Inspektoratu wykazała, że rodzaje i ilości odpadów wykorzystywanych do rekultywacji są zgodne z warunkami

Delegatura w Bielsku-Białej
ul. Partyzantów 117
43-316 Bielsko-Biała
tel. (0-33) 812-44-92, 812-30-37,
tel./fax (0-33) 812-49-30
e-mail: bbiala@pios.gov.pl

Delegatura w Częstochowie
ul. Rzasawska 24/28
42-200 Częstochowa
tel. (0-34) 364-35-12, 364-35-17, 364-35-23,
tel /fax (0-34) 360-42-80
e-mail: czestochowa@pios.gov.pl

określonymi w decyzjach zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów.

Głównym materiałem do wypełnienia niecek są odpady z wydobywania kopalin oraz z fizycznej i chemicznej przeróbki kopalin. W ramach prewencji pożarowej wykorzystywane są odpady elektrowniane oraz odpady inertne. Wszystkie odpady dopuszczone ww. decyzjami do wykorzystywania celem rekultywacji niecki wyrobisk popiaskowych są odpadami innymi niż niebezpieczne i sklasyfikowane zostały zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2002r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206). Bezpodstawnym są zatem stwierdzenia, że: „stosowane odpady są tylko rzekomo inne niż niebezpieczne” lub „odpady z elektrowni węglowych (popioły i pyły) są super niebezpieczne”.

W trakcie kontroli ustalono, że w zakresie gospodarki osadami ściekowymi CTL „Maczki Bór” posiadał stosowną decyzję Wojewodę Śląskiego decyzji znak ŚR-II-6622/40/2/00/5/D/02 z dnia 26.06.2002r. na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, zbierania i transportu ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych poprzez ich wykorzystanie do produkcji mieszanek glebowych oraz rekultywacji i nawożenia terenów zdegradowanych. W związku z licznymi interwencjami mieszkańców dotyczącymi uciążliwości powodowanej działalnością w zakresie odzysku ustabilizowanych osadów ściekowych oraz stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami w zakresie magazynowania przedmiotowych odpadów, tutejszy Inspektorat zarządzeniami pokontrolnymi zobowiązał zakład do zaniechania stwierdzonych naruszeń. Jednocześnie wystąpiono do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego z wnioskiem o zajęcie stanowiska w związku z nieprzestrzeganiem przez CTL „Maczki Bór” Sp. z o.o. warunków ww. decyzji na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu i odzysku osadów ściekowych. Ostatecznie przedmiotowa decyzja została cofnięta.

Odnosząc się do problemu rekultywacji czy składowania odpadów na terenie wyrobisk popiaskowych, Inspektorat informuje, że działalność prowadzona przez CTL „Maczki Bór” jest rekultywacją obszarów pozostałych po eksploatacji piasku, a nie składowaniem odpadów. Sprawa ta została rozstrzygnięta 1996r., kiedy to Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie rozpatrując odwołanie jednej z kopalń węgla kamiennego od decyzji dotyczącej naliczenia opłaty za składowanie odpadów pogórnich na terenie ówczesnej Kopalni Piasku „Maczki Bór”, orzekł, że deponowane w wyrobisku odpady nie są składowane, lecz gospodarczo wykorzystane. Zdaniem NSA ostateczne działanie prowadzi bowiem do rekultywacji terenu. Biorąc powyższe pod uwagę oraz analizując aktualny stan prawny stwierdza się, że w przypadku rekultywacji nie mają zastosowania przepisy rozporządzeń Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549) ani z dnia 9 grudnia 2002r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858).

Ustosunkowując się do zarzutu dotyczącego braku prawidłowego monitoringu na przedmiotowym terenie Inspektorat informuje, że od 1995 roku zakład prowadzi lokalny monitoring wód podziemnych i powierzchniowych zgodnie z decyzją Wydziału Ekologii Urzędu Wojewódzkiego nr Ek.V.1.2.8530/97/3/95 z dn. 13.02.1995 r. Po kontroli w 1999r. na wniosek tutejszego Inspektoratu zobowiązano zakład do opracowania nowego projektu monitoringu środowiska wokół zwałowiska, który został zatwierdzony decyzją Prezydenta Miasta Sosnowca znak WSR-7523/2/2000 z dnia 12.01.2000r. W trakcie ostatniej kontroli tutejszego Inspektoratu ustalono, że zakład nie rozszerzył monitoringu wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz gleb o tereny rozpoczętej rekultywacji na polu Bór Wschód. Zobowiązywała do tego decyzja uzgad-

niająca warunki rekultywacji przedmiotowego terenu. Zauważyć jednak należy, że w decyzji nie określono dokładnie częstotliwości i zakresu prowadzonych badań, dodatkowych punktów poboru wód czy konieczności wykonania nowych piezometrów w rejonie pola Bór Wschód. W związku z powyższym, tutejszy Inspektorat wystąpił do Urzędu Miasta w Sosnowcu z wnioskiem o wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie uzupełnienia ww. decyzji w zakresie rozszerzenia monitoringu wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz gleb na terenie rozpoczętej rekultywacji, celem prowadzenia kontroli zasięgu oddziaływania terenu na stan środowiska. Efektem prowadzonego postępowania jest decyzja Prezydenta Miasta Sosnowca znak WSR.WM.7522-03/05 z dnia 22.11.2005r. zatwierdzająca „Projekt prac geologicznych na wykonanie sieci monitoringu lokalnego środowiska gruntowo-wodnego w rejonie rekultywowanego pola Bór Wschód”.

Dodatkowo Prez. M. Sosnowca zobowiązał CTL „Maczki Bór” do opracowania „Ekspertyzy w sprawie oddziaływania wykorzystywanych do rekultywacji pola Bór Wschód odpadów na zbiorniki wód podziemnych, a w szczególności na Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Chrzanów”, na etapie wypełniania wyrobiska wraz z prognozą oddziaływania po wypełnieniu” oraz „Oceny zagrożenia radiacyjnego na zrehabilitowanym technicznie terenie CTL „Maczki Bór”.

Z „Ekspertyzy w sprawie oddziaływania wykorzystywanych....” wykonanej przez Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego wynika, że:

- badania wymywalności deponowanych odpadów na polu Bór Zachód wykazują, że stężenia większości oznaczonych składników są znacznie poniżej wartości dopuszczalnych określonych dla ścieków wprowadzanych do wód i do ziemi; jedynie w przypadku siarczanów i wartości pH notowane są przekroczenia wartości maksymalnych, nie stwierdzono wymywania z odpadów żelaza, manganu oraz metali ciężkich
- ukształtowanie pola hydrodynamicznego wskazuje, że jest praktycznie niemożliwy przepływ potencjalnych zanieczyszczeń z wyrobiska do piętra wodonośnego czwartorzędu w granicach zbiornika Biskupi Bór oraz głównego użytkowego poziomu wodonośnego serii węglanowej triasu GZPW 452 „Chrzanów”
- analizy odcieków z bryły zwałowiska Bór Zachód wykazały, że do warstwy wodonośnej przedostają się podwyższone ładunki stężeń chlorków, siarczanów i sodu
- nachylenie warstw utworów triasu Niecki Długoszańskiej w kierunku NE i N praktycznie uniemożliwia infiltrację wód w kierunku triasu Niecki Chrzanowskiej
- utwory triasu Niecki Długoszańskiej nie znajdują się w bezpośredniej łączności hydraulicznej z utworami triasu Niecki Wilkoszyńskiej i Chrzanowskiej. Są od nich oddzielone uskokiem, po którym kontaktują się z nieprzepuszczalnymi utworami serii mułowcowej.

Z „Oceny zagrożenia radiacyjnego....” wykonanej przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach wynika, że:

- prowadzona działalność nie powoduje w chwili obecnej wzrostu zagrożenia radiacyjnego ponad dopuszczalne prawem limity
- z punktu widzenia ochrony radiologicznej wpływ deponowanych odpadów będzie nieistotny
- nie istnieje ryzyko nadmiernego skażenia nuklidami promieniotwórczymi wód gruntowych w rejonie zwałowiska co potwierdzają badania zawartości izotopów radu w próbach wód odciekowych.

Z przesyłanych do tutejszego Inspektoratu Raportów z prowadzonego przez zakład monitoringu wynika, że:

- wody w omawianym rejonie są zmienione antropogenicznie.

czyli zmienione poprzez infiltrację utworów

- chemizm i jakość wód w rejonie CTL „Maczki-Bór” jest pochodną stanu wód napływających do wyrobiska i zanieczyszczeń powstających w wyniku składowania odpadów pogórnictwa na terenach przyległych do wyrobisk piaskowych - na jakość wód napływających do odkrywki wpływają m. in. zwałowiska KWK „Kazimierz Juliusz” i „Jan Kanty”,
- jakość wód na wylocie z piaskownika do Białej Przemszy nie przekracza norm określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. 168.1763.2004r.) z wyjątkiem zawiesiny, która sporadycznie przekracza normę.
- nie wykazano wpływu wód zbiorczych zwałowiska i wód kopalnianych na gleby
- nie obserwuje się podwyższonych zawartości radionuklidów ^{226}Ra i ^{228}Ra w wodach odprowadzanych do Białej Przemszy
- wody z zakładu nie wykazują na ogół zanieczyszczeń organicznych oraz podwyższonych stężeń metali ciężkich.

Przedstawione wnioski świadczą o nieznacznym wpływie deponowanych w wyrobisku odpadów na jakość wód podziemnych i powierzchniowych oraz o braku możliwości przepływu potencjalnych zanieczyszczeń z wyrobisk piaskowych do wód piętra wodonośnego czwartorzędu oraz głównego użytkowego poziomu wodonośnego.

Podsumowując powyższe Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach zapewnia, że sposób prowadzenia rekultywacji wyrobisk piaskowych przez CTL „Maczki Bór” Sp. z o.o. w Sosnowcu będzie nadal pod stałą kontrolą tutejszych służb. Równocześnie prowadzona będzie wnikliwa analiza wpływu wykorzystywanych odpadów na zasoby wód podziemnych i powierzchniowych w omawianym rejonie.

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
Ochrony Środowiska w Katowicach
mgr Jerzy Jamrocha

Do wiadomości:

1. Urząd Miejski Sosnowiec
41-200 Sosnowiec; Al. Zwycięstwa 20

Kopia: a/a